X-ik évfolyam. 39-ik szám. Kőszeg, 1890. szeptember 28-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Előfizetési pénzek és reclamátlók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében. (Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.) *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig. Megjelenik minden vasárnapon. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Felhivás előfizetésre.

Október hó 1-jével uj előfizetést nyitunk a

„Kőszeg és Vidéke"

czimű hetilap X. évfolyamának október—deczemberi évnegyedére.

Felkérjük azért mindazon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetésök a mult hó végével lejárt, miszerint azt mielőbb megujitani és egyuttal lapunknak uj előfizetőket gyűjteni szíveskedjenek.

Nekünk mint eddig, úgy ezután is főtörekvésünk lesend, a lap tartalmát változatossá és érdekessé tenni, városunk és vidékünk érdekeit védelmezni s e védelmezés terén minden személyeskedéstől óvakodni, hogy igy a közönség igényeinek lehetőleg megfelelhessünk s a magyarosodás szent ügyét tőlünk telhetőleg szolgálhassuk.

A lap előfizetési ára a régi:

Egész évre	*4 frt.*
Fél évre	*2 frt.*
Negyedévre	*1 frt.*

Az előfizetési pénzek a „Kőszeg és Vidéke" kiadóhivatalához, Feigl Gyula könyvnyomdájába küldendők.

A „Kőszeg és Vidéke"

kiadó-hivatala.

Sopron-kőszegi vasut.

Hogy az az utóbbi időben annyit emlegetett sopron-kőszegi másodrendü vasut végre kiépüljön, annak most már a fele se tréfa. Akik kétkedve rázták fejüket és fogadtak eddig minden e vasut kiépitésére vonatkozó hirt, azok most, ez időszerint legalább, már annyit megengednek, hogy: talán lesz belőle valami. A laikus meg azt sem hitte volna, hogy e vasut ügye oly hamarosan a közigazgatási bejárás stádiumába léphessen és — mint hallani legalább — találkozzék pénzcsoport, a melya tervbe vett vasut finánczíális kérdésének megoldását előmozditsa. A sopron-kőszegi helyiérdekü vasut közigazgatási bejárása, illetőleg a vonalnak, műtárgyaknak, útátjáróknak és párhuzamos utaknak megállapitása a mult csütörtökön tényleg megtörtént s azon egy pénzcsoport is képviseltette magát nyilván azért, mert a vasuttal a maga szempoutjából operálni akarna. Közvetlen szemlélet utján tájékozást óhajtottak a pénz emberei szerezni: hova és mire, mit és mennyit adhatnának pénzben; biztos helyen és jövedelmező lesz-e a tőke, melyet a vállalatba befektetni készülnek.

Nem tudjuk, ha számot vetettek-e az épitők az ilyenkor, t. i. a vasutépitéseknél előfordulni szokott nehézségekkel; biztositva látják-e a vasutat fentartó személy- és áruforgalmat, — különben nem is czélunk azt kutatni — hanem azt tudjuk, mert még a laikus is megakad azon, hogy a vonalirány e vasutnál nem valami szerencsés ötlet; nem pedig azért, mert Kőszegtől Soproniig hatvan kilometernyi utat tenni, még vasutnak is sok. Egyes félreeső helyeket, ha érdemelnek vasutat, nem ilyen formán kellene a közlekedési vonalba ejteni, hanem, mondjuk, szárnyvonalokkal összeköttetésbe hozni, — mert különben a fődologban czélt tévesztünk. Ha például a kérdéses vasut az eddigi elfogadott terv szerint épül, akkor mi kőszegiek minden valószinüség szerint hamarabb jutunk Szombathelyen, az eddigelé használt uton át Soproniba és Bécsbe, mint a Sopron-kőszegi vasuton való körutazással. Ez a körülmény mindjárt igen alkalmas arra, hogy, keveset mondva — ne sokat várjunk az uj vonal jövőjétől. Mi minden esetre csak sikert kivánunk a kivitelhez, szerencsét a Sopron-kőszegi vasuthoz, magunknak és a közelebbi érdekelteknek, habár elismerjük, valljuk, hogy nekünk kőszegieknek az Aspanggal való vasuti összeköttetés minden tekintetben jobban esnék, mert inkább megfelelne érdekeinknek. Talán még valaha megérjük. Addig azonban szivesen megelégszünk avval, amink van; a kőszeg-szombathelyi vasuttal, a melyre minden kőszegi polgár büszkén tekinthet; reményuyel nézünk a Sopron-kőszegi vasut elé is, melynek ügyét pénzbeli ugyan nem, de erkölcsi támogatásban kötelességünk részesiteni és fogunk mindenkor részesiteni.

Ugy halljuk különben, hogy nem is kérnek egyebet tőlünk, s azért könnyen adunk. Adnánk mi szivesen pénzt is, de a város és egyesek már sokat fektettek bele az első vasutba; egy másodikra, hozzá még érdekkörünkön kivül esőre már nem telik. Csak egyre áldozhatnánk még: a kőszeg-aspangira. Jól mondta egy szakértő emberünk

TÁRCZA.

Rohoncz.

Egy részlet Rohoncz leirásából W. A.-tól.

A Kőszegtől Rohoncz felé huzódó hegysornak délkeletre eső tája, át-át szelve számos ezüstesillámu kigyóvonaltól, a csörtető forrásvizektől, egy régi szinjáték helyét varázsolja szemeink elé. Ezen lépett fel több ősi népfaj az ő különböző nagy alakjaival és vivta harczait e föld birtokáért. A vér immár felszáradt, a sirok bedültek; szorgoskodó munkás megszántja és beveti a klasszikus földet, mely gyomrában őrzi a régiektől maradt emléktárgyakat.

Az egykori pusztulás helyén ott emelkedik a többi között a mai Rohoncz, a hegységnek egy délkelet felé kiszökelő hástyaszerü magaslatán (354 m.), Kőszeggel és Szombathelylyel mintegy háromszögöt képezve. Környéke kiváló bronz-, vas- és római korszakbeli lelőhely. Barbárjellegü bronztárgyak, vaskorszakbeli sirhalmok, római vizvezeték és épületromok kerülnek itt napvilágra. A rohonczi hegyek forrásvizét a rómaiak tudvalevőleg levezették Savváriába s a vizvezeték maradványai Bucsu helység közelében még a legujabb időben is láthatók valának.

Mint magyar föld elejénte a Német-Ujváriakat szerepelteti, kiknek itt szintén hegyi váruk volt és kik, mint az egész Dunántul korlátlan hatalmu zsarnokai, hatalmuk kifejtésében számos határszéli váraikra támaszkodtak. 1289 elején történt, hogy Német-Ujvári Iván és testvérei ismételve megtámadták és dúlták Albert osztrák herczeg birtokait. Ekkor Albert, kinek panaszára László király a sérelmek megtorlására szabad kezet engedett, megtámadta és elfoglalta a garázda családnak majdnem minden határszéli várait. Nagy-Marton, a Német-Ujváriakkal rokon Nagy-Martoni grófok vára, Szent-Margaréta, Aggendorf, Kabold a tavasz folytán egymásután elestek. A sor Rohonczon volt. Ennek őrsége, bizva a távol csatangoló Iván segélyébe, nyolcz napon át daczolt a legerősebb ostrommal; csak mikor látta, hogy urának segélyébe nem bizhatik, adta fel szabad elvonulás föltétele alatt a várat, melynek kapitányává Albert herczeg Stubenberg Ulrikot nevezte ki. Három évig maradt német kézen a vár, melyet III. Endre király szerzett vissza és adott át a Német-Ujváriaknak. Ezek később, Iván halála után, maguk közt is meghasonlottak. András, Iván unokája, Miklós (a kakas) nagybátyját sem kimélte, megtámadván annak lékai és rohonczi várait, melyeket Rumi Doroszló fiai sikerrel védelmeztek és ezért 1318-ban jutalomban is részesültek.

Kont Miklós nádornak egy 1328-ban kelt itéletlevele szerint Rohonczot akkoriban a Ják nemzetségbeliek, a jelenleg is virágzó Niczky család egyenes ősei is birták. A XV. század első felében a Garayaké. Garay Jób és Anna azonban 1456-ban már csak jogot formálnak e környéken levő birtokaikra s igy nevezetesen Rohonczra is, melyet ekkor Frigyes római király tartott elfoglalva. Még 1477-ben is Ausztriához tartozott és az 1491-ben létrejött egyezmény (l. a 92. l.) szerint az 1463-ik évi szerződés értelmében Frigyes hatalma alatt állott 1648-ig, mikor az Ausztriához csatolt magyarországi birtokokat III. Ferdinánd visszabocsátotta. Ekkor már a Batthyányiak kezén találjuk. Bethlen Gábor 1620 október havában Rohonczon találkozik Batthyányi Ferenczczel, aki amannak pártjára állott. Október 8-án itt kelt a fejedelem egy okmánya, melylyel Torony helységet átalma alá veszi. Az 1630-ban grófi rangot nyert Batthyányi Ádámnak Rohonczon állandó udvari serege volt, melylyel 1686-ban Buda visszavételénél az általa vezetett gyalog- és lovasdandárral tevékenyen részt vett. A rohonczi udvari sereg főhadnagya ez időben Deseő Zsigmond volt. Az 1698-ban született Károly az arany gyapjas- és szt. István-rend nagy keresztes vitéze, Vasvármegye örökös főispánja, (1716-ban lett azzá) főtábornagy, valóságos belső titkos tanácsos s államtanácsi miniszter, előbb horvátországi bán; Bajorországban és Belgiumban a császári seregek fővezére s ez utóbbiban a kormánynak teljhatalmu minisztere volt; Bajorországot meghódítá, a francziákat legyőzte stb. Őt Ferencz király berczegi rangra emelte, utódaira nézve is elsőszülöttségi örökösödéssel. Itt, az Eugen herczeg által épittetett és kétszáznál több szobával biró várkastélyban született 1727-ben Batthyány József grót, Magyarország volt biboros herczegprimása, ki Rohoncz $^1/_6$ részéért pört folytatott. Ősei t. i. egyidőben Rohoncz egy hatod részét elzálogositották azon föltétel alatt, hogy az egy bizonyos napra visszaváltható legyen. A határidő nem levén betartva, pör utján kellett a dolgot reu-

a napokban: „csak a kirchschlagi atyafiak jönnének elénk le Pörgölinig, majd odáig valahogy csak mi is elballagnánk, t. i. a vasuttal.“ El szivesen, áldozatok árán is.

Helyi és vidéki hirek.

— **Kinevezés és áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Hodászy Gábor szombathelyi kir. joggyakornokot a kőszegi kir. járásbirósághoz aljegyzővé nevezte ki. Szabó Jenő itteni kir. járásbirósági aljegyzőt pedig a szombathelyi kir törvényszékhez — hason minőségben — helyezte át.

— **Leköszönés.** A városi számvevő, Tuczentaller Lajos, mint ilyen beadta lemondását, mely legközelebb kerül a városi közgyülés elé. Lemondása azzal van megokolva, hogy a közel jövőben lakóhelyet készül változtatni.

— **Vasuti bejárás.** A sopron-kőszegi helyiérdekü vasut közigazgatási bejárása, illetve a vonalnak, műtárgyaknak, útátjáróknak és párhuzamos utaknak megállapitása czéljából mult csütörtökön a városház nagy termében vegyes bizottság ült össze, hogy Lakatos Aladár miniszteri titkár elnöklése mellett tanácskozzék. A kormány képviseletében az elnökön kivül Heim miniszteri műszaki tanácsos és Zichermann főmérnök jelentek meg; továbbá az engedélyes, Hannibal József országgyülési képviselő; a megye részéről Károlyi A. főjegyző, Nagy J. ügyész és Szamecz főmérnök; a herczeg részéről Hanák főmérnök. Tipka Ferencz polgármester és Markovits József ügyész Kőszeg városát; Szájbély Gyula és Pötzelberger Károly a kőszeg-szombathelyi vasutat; Simai és Szurovi a déli vasuttársaságot; Neutra a pénzügyi csoportot képviselték. A város képviselői a felső vámház tájékán letesitendő megállóhelyet követelték; a kőszeg-szombathelyi vasut képviselői pedig forgalmi szempontból a kőszegi pályaház meghosszabitását és ennek következtében a csepregi utnak áthelyezését, ami a város érdekében is áll, hogy a sürü forgalom a csepregi uton az indóházban szükséges tolatás következtében ne akadályoztassék. Az uj vasut a város határában a mostani indóházból kiindulva a csepregi utnál kiágoznék s a tégiavetőn keresztül és az intézet háta mögött a domboldalban vezetne a felső vámháznak s azon túi a tőti ut mentén (baloldalt) az első állomáshoz, Rőt Rendekre. Az egész vonalhossza 60 kilométert tesz ki 20 promil emelkedéssel. A vasut kiépitése a beruházásokkal együtt $2^1/_2$—3 millió forintba kerülne.

— **Csalódás.** Már örültünk, hogy ujra megnépesülnek utczáink és nyer látványosságokban a város, mikor megballottuk, hogy a 18. honvédezred póttartalékosai és tartalékosai, összesen vagy 600 főnyi katonaság több heti tartózkodásra Kőszegre jön. Már-már készültünk fogadásukra, mikor — oh csalódás — a honvedelmi miniszter másként intézkedett és mi hoppon maradtunk.

— **Fogy a fiatalság.** Fiatal embereink száma egy igen derék taggal megfogyott. Waisbecker Ede, ki az utóbbi időben az idegenforgalom előmozditásában oly tevékeny részt vett s általában minden szép- és jóért lelkesedni tud, búcsut mondott városunknak, hogy honvéd-önkénytesi kötelezettségének eleget tegyen. Székesfehérvárról, hová bevonult, arany csillag vezérelje vissza körünkbe!

— **Az idei szüret,** ha az idő ily kitartó meleg lesz, mint mennyiség, mint minőség tekintetében meglehetős reményekre jogosit. A szőlő szeme nem fejlődhetett ugyan a nyáron, de a mostani kedvező időjárás érését előmozditotta, ugy, hogy a bor minősége jóval tul fog tenni a mennyiségen.

— **Jubiláló házaspárak.** Kőszegen a huszonöt éves házastársak igen nagy számmal vannak, de ujabban az ötven évesekben komoly konkurensekre találtak. Rövid idő lefolyása alatt mindjárt négy pár szállott sikra és ülte meg ötven éves házassági jubileumát, ki egész csendben, ki pedig ünnepségek között. Kurz Samu, Bauer Antal, Kohn Ignácz és Dostál Antal helybeli kiérdemült iparosok kedves életpárjaikkal csak nem rég érték meg a félszázados szep ünnepet és most reménytelten néznek gyémántos lakodalmuk elé.

— **Konyhatüz.** Mult vasárnap éjjel az éjjőr Popper Ignácznak a városkörön levő emeleti lakásából gyanus füstöt látott fölszállni. Felkeltette a házbelieket, akik eliszonyodva látják, hogy a lakás tele van füstel, amelytől már-már fuladoztak. A tulajdonos csakhamar fölfedezte a füst eredetét a mosókonyhában, hol meggyuladt a tűzhely mellett felhalmozott fa. A szomszédok segélynyujtása szabaditotta ki a családot veszélyes helyzetéből.

— **Az ál-doktor.** Pratscher József f.-lövői lakos Kőszegre jött azon szándékkal, hogy azt az orvost felkeresse, ki nejét évek óta gyógykezelte és elbeszélje annak jelenlegi állapotát, t. i. hogy régi betegségébe visszaesett. Az illető orvost nem találván otthon, betért a „Rózsa“ vendéglőbe, ahol egy előtte ismeretlen egyénnel beszédbe eredt elmondván neki dolgait, mire az előtte ismeretlen egyén ajánlotta, hogy a szomszéd utczában (Pamer-utcza) lakik egy orvos, ki segiteni fog neje baján. Felkereste tehát másnap az ajánlott orvost, s emberünk nem kis meglepetésére az előző napi vendégtárs állott orvosként vele szemben. Berger Ignácz, mert ő az álorvos, mivel — mint mondá — nem ugy lopta az orvosi tudományt, 50 frtot kért a gyógyitasért, de csak 30-ban állapodhattak meg. Mikor azután Pratscher 10 frt előleget küldött és az orvosság még sem érkezett kezéhez, följelentést tett Berger ellen.

— **Tűz.** A mult napokban Loosz József rohonczi lakos háza gondatlanság következtében leégett. A gazdaasszony a tüzet, illetve a parazsat a sarokba seperte és hannhagyott eszelős-gyermeke azzal játszadozva, élesztette a tüzet, mely a szerencsétlenséget okozta.

— **Uj tanügyi lap.** A „Vasvármegyei Tanügyi Értesitő“, mint a vasvármegyei tanitó-testület hivatalos közlönye, szerkesztőt cserélt és most szept. havától helyesebb alakban „Vasvármegyei Tanügy“ czimen jelenik meg. Az uj szerkesztő, Seemann Gábor, feladatának magaslatán látszik állani, mert a lap közleményei most érdeket keltők és nem állanak száraz, számtalanszor elcsépelt dolgok reprodukálásából. Az I. szám tartalma: Beköszöntő. — A mai nevelésről (Spencer nézetei alapján) — Néhány szó nyugdijügyünk kérdéséhez. — Az osztás. — Iskolai Értesitők. — Levelezés. — Vegyesek. — Irodalom. — Hivatalos rovat stb. Megjelenik e lap, a nagy szünidőt kivéve, minden hónap végén legalább egy iven. Előfizetési dij egész évre 1 frt. A tanitó-testület tagjai ingyen kapják.

— **Lopás.** Hodosi Mária és Erzsi czigánynők f. hó 22-én Pörgölin községében özv. Baumgartner Teréznek a háztól való távollétét felhasználva, felkutatták a konyhakulcsot s annak segitségével a lakásba jutva, ott több rendbeli ruhanemüt összecsomagoltak. Mielőtt azonban a lopott tárgyakkal tova illanthattak volna, többek által észrevétettek, s mint hivatlan vendégek részint a konyhában, részint a padláson, — hova az egyik tolvaj menekült — elfogattak és a borostyánkői csendőrségnek átadattak. Most már a kir. járásbiróság börtönében elmélkednek.

— **Turisták kirándulása.** Nagy napjuk van ma a soproniaknak. Lerándult hozzájuk az osztrák turista-klub, mely ott négy csoportra osztva megtekinti a város és környékének nevezetességeit. Este 6 órakor nagy mulatság lesz a kaszinó helyiségeiben.

— **Szombathelyi szinészet.** A Vedress Gyula művezetése alatt álló székes-fehérvári szintársulat, melynek mintegy 60—70 tagja van, october 1-én kezdi meg több hóra terjedő működését Szombathelyen. A társulat a nyáron a fővárosi városligeti szinházban működött és a legjobb erőkből van szerezve.

— **A községi elöljárók figyelmébe.** Vasvármegye közigazgatási bizottságának f. hó 11-én tartott ülésében a kir. pénzügyigazgató előterjesztésére több kis és nagy község elöljárósága ellen a kincstári követelések behajtása körül észlelt mulasztások miatt a felelősség kimondatott és elhatároztatott, hogy ha 15 nap alatt a mulasztások nem pótoltatnának, az illető elöljárók költségére állami végrehajtó küldetik ki.

— **Népszámlálás.** A jövő január hó elején megejtendő népszámlálásra az előintézkedések már mindenfelé megtétettek.

Vegyes hirek.

— **Uj orvostani folyóirat** Folyó évi october hóban dr. Donath Gyula szerkesztése alatt és Grill Károly cs. és kir. könyvkereskedő kiadásában „Klinikai füzetek“ czimü havi folyóirat indul meg, mely az orvostan fonotos kérdéseit egyes összefoglaló értekezésekben, főleg a gyakorló orvos igényeihez alkalmazottan fogja tárgyalni. Hazánk legkiválóbb klinikusai- és orvosbuvárai valamint a külföldön működő jeles honfitársak közreműködése biztositva van. Csekély ára, mely a legszélesebb elterjedését fogja lehetségessé tenni, 12 füzetre 4 frt, 6 füzetre csak 2 frt.

— **Ingyen-csemeték.** Azokat az erdőbirtokosokat, kik kopár és futóhomok területeken a jövő 1891. évben erdősiteni szándékoznak, s e czélból az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kivánnak, felhivja a földmivelési miniszter, hogy ebbeli, a rendelkezésre álló csemetemennyiség határáig a jelentkezés sorrendje szerint teljesithető, 50 kros bélyeggel ellátandó kérelmüket annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány cat. hold nagyságu, mely talajnemhez tartozó területet, mely fajból álló és hány éves csemetékkel óhajtanak beültetni, s továbbá, hogy a csemeték mily czim alatt mely vasuti állomásra s a következő év tavaszán avagy

---

dezni. A várkastély egy hosszukás, négyszögü épületkolosszus, három emelettel és egy igen tág udvarral, melyben akár egy ezred katonaság mozoghatna. Egykori pinczéjében 30—40.000 akó bor fért el és 6 fogatu kocsival mehettek.

Itt volt elszállásolva 1708-ban Botka Ádámné, a Sárospatakon lefejezett kurucz-alezredes özvegye. Itt élte továbbá végnapjait (1773—1779-ig) Faludi Ferencz, a költő és itt halt meg 78 éves korában. Földi maradványai ott pihennek Rohoncz dombos sirkertjében.

Kirándulás a Mürz völgyébe.

Utleirás.

Irta

Sissovits Miklós.

— A „Kőszeg és Vidéke“ eredeti tárczája. —

(1. folytatás.)

Alig látva valamit, lefelé indultunk a Wechselről; a pásztor utasitása szerint piros-fehér jelzés után kellett volna mennünk *Feistritzwald*-ra, mi azonban sárga-fehér jelzést követve is leértünk nevezett helységhez.

Hogy mekkora volt a szél a Wechsel tetején, bizonyitja azon körülmény, hogy L. W. barátom plaidejét, amint összegöngyölteni akartuk, megkapta a legáramlat velünk együtt, ugy hogy a stájer földdel kellemetlen összeütközésbe jutottunk; azután meg a pyramisok mellett majdnem bennragadtunk egy mocsárban; nem is sejtve, hogy ily magasságban, oly lejtős helyeken, honnan a viz könnyen lefolyhat, ilyesmi is érhessen bennünket.

Mindezek után nagy esésü völgynek mentünk, mindig sárga-fehér jelzés után, és főkép nyugoti irányba. Azt tapasztaltuk ekkor, hogy a Wechselről való lemenetel jobban megviseli az embert, mint a felhágás: oly meredek a lejárat, hogy az ember kénytelen lassu ügetésben haladni, miközben össze-vissza rázódik az egész belseje, s mire leér hatalmasan megehül és megszomjuzik.

8 órakor leértünk Feistritzwald faluhoz, és ezt elhagyva, még egy óra hosszat községi uton haladva 9 órakor Retteneggre értünk, hol reggelizni szándékoztunk másodszor; mindjárt az első épület „Natural-Verpflegs Station“ volt, hol a vándorló legények okmányaik előmutatása mellett ingyenes ellátásban részesülnek; a második épület „Gasthaus“, hol okmányok előmutatása nélkül is mindenki — jó pénzért — ellátásban részesülhet, a harmadik épület iskola volt, utána sorban templom, paplak, posta; a község legnagyobb részét szétszórva egyes házak, tanyák, az ugynevezett „Alm“-ok képezik.

A vendéglőben megreggelizve folytattuk utunkat s $^1/_2$ 12 órakor elérkeztünk *Ratten*-ba, hol ebédhez ültünk; *Ratten* is csak olyan, mint *Rettenegg*: itt is a főépületek voltak egy helyben. Ebédre pecsenyéül megint „schnitzlit“ kaptunk, mint egyáltalán minden koresmában a pecsenye rendesen „schnitzli“ szokott lenni egész utunkon. Ebédközben magyarul beszélgettünk, midőn egyszerre két fiatal ember odalépett asztalunkhoz és üdvözöl bennünket — legnagyobb meglepetésünkre magyar nyelven; szegediek voltak, kik minden nyáron ott szoktak tartózkodni. Igen jól elbeszélgettünk földieinkkel s 1 órakor a két szegedi kiséretében tovább mentünk s *Kathrein* községen át $^1/_2$3 órakor felértünk az ugynevezett „Almsteig“-ra, hol nem tudtunk ellentállnia a koresma csábitó képének, tehát egy kis erősitőre betértünk. $^1/_2$ órai időzés után bucsut véve honfiainktól *Krieglach* felé tartottunk; utközben nagy teherforgalmat tapasztaltunk: többnyire fát és fakérget szállitottak *Krieglach* vasutállomáshoz.

A hegyekből leszállva 6 órakor *Krieglach*-ba érkeztünk, utunkat folytatva pedig *Presnitz*- és *Mitterdorf*-on át $^1/_2$8 órakor este *Wartberg*-en voltunk, a Mürz folyó mentében. Itt már jóravaló vendéglőre találtunk, hol beszállásoltuk magunkat több napi tartózkodásra. L. L. barátomat ide hivattuk, ki nagyon meg volt lepetve, hogy fivére s én megbirtuk a nagy utat gyalog, mert ezen napon több mint 60 kilométernyi utat tettünk meg. Megmutattuk a világnak, hogy 130 kilométert gyalog két nap alatt, minden erőfeszités nélkül, kibir egy fiatal ember egészséges szervezete; még ezen este a gyár hivatalnokaival jót mulattunk 11 óráig s azután nyugodtan álomra hajtottuk fejeinket — elértük utunk czélját, tervünkhöz hiven, julius 8-án este. — —

Másnap reggel 7 órakor felkeltünk s körülnéztünk a vidéken. *Wartberg* a Mürz folyó völgyében fekszik, erdős hegyektől körülvéve; a folyó jobb partján van a vasutállomás, mely állomást a „Vogl & Noor“-fele czég épitette; az állomás felett a wartbergi várrom magasodik, melynek alapja állitólag római épitmény; a Mürz balpartján fekszik Wartberg község s kö ülbelül $^1/_2$ kilométerrel alább a gyár összes melléképületeivel; ez azon hely, hol a phönixmadár meséje nagyon helyesen alkalmazható: a rozsdás törmelékek és vashulladékokból a legjobb tiszta vas kerül elő; a vastörmelékeket megizzasztják, megkalapálják, meghengerezik s készitenek belőle ásokat, ekéket, kapákat, géprészeket stb. stb.

Legérdekesebb része a gyárnak a viznyomásos vágókép: 20 centiméter vastag tisztavasrudakat — nem izzó, hanem kihült állapotban — olyan könnyüséggel feiszel, akár én éles késsel sajtot, szalámit, ha éhes vagyok. — Itt láttam, mily nehéz a gyári munkás kenyérkeresete: a borzasztó hőfoku kemenczék mellett állva forgatni az izzó vasat, két ó a hosszat; én talán nagy nehezen kibirnám ugyanezen munkát felóra hosszat. Aztán reggel 6 órától este 6 óráig munkaidő! — Hanem jól is lesznek tartva és fizetve a munkások; délután 4 órakor munkaközben mindennap sört és kenyeret kapnak a gyár költségén. A gyár nagyszerüen jövedelme; a mi nem csoda a nagy forgalom mellett, mi ott van, miután Wartberg állomás a Bécs-Triest-i vonalon fekszik s napjában 6 tehervonat megy be az állomásba; s még az a sok személyvonat, gyorsvonat, mi arra jár: bár csak mi is ily közlekedéssel birnánk.

Következő napon felmentünk az ugynevezett „Kogl“-ra, mely nem egyéb, mint egy tanya a dombtetőn, hol bort, tejást s kenyeret lehet kapni; a gyár hivatalnokai közül néhányan felkisértek s ott hideg vacsorát ettünk. A Kogl-on nagy meglepetés ért bennünket: a Styeriországban hires „Semmerin“-ek egyikét találtuk fenn, ki azonban már nagymama volt és saját szavai szerint 90 évtől nincs messze; de mennyire nem bizott bennünk férfiakban!? — mindig azt hajtogatta, hogy megfizessük ám, amit ott eszünk és iszunk, különben fia, a tanya tulajdonosa, ki akkor nem volt otthon, megszidja őt. — Hanem legnagyobb bámulatunkra oly jó bort kaptunk, hogy legalább 20 évesnek becsültük, t. i. a bort; soproni bor volt, literje 60 kr.; de tudom Sopronban 2 frtért sem lehetne oly jó bort kapni; hogy hogyan került a bor oda, senki sem tudja. —

(Vége következik.)

őszén küldendők-e, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett legkésőbb f. évi deczember hó végéig, a miniszteriumnál adják be, s azt, hogy a kérdéses területnek gözgazdasági szemponthól való beerdősitése szükséges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottság elnökének akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A csemeték árát s azok csomagolási költségét az országos erdei alap fedezi, mig azoknak gyors-áruk szerinti szállitási diját, melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, az átvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtokos viseli.

— **A gőzkazánfütők tanfolyama** a budapesti állami középipariskolában (Budapest, VIII. ker. népszinház-utcza 8. sz.) október hó 1-ső napján nyilik meg s november közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a különféle szerkezetü locomobil- és stabil-gőzkazánok szerkezetét és kezelését tanitják. Tanulókul felvétetnek a 18. életévöket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek feldolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámosok, a kik már foglalkoztak a kazánok körüli teendőkkel. — A belépöktől erkölcsi bizonyitvány kivántatik. — A tandij 3 forint, mely összeget a beiratás alkalmával kell lefizetni. A beiratások f. évi szeptember hó 20. napján kezdődnek s oktober 1. napjáig tartatnak. — A felvételre jelentkező munkások tartoznak munkakönyveiket előmutatni, azok a kik munkában állanak a munkakönyv helyett a munkaadótól hozhatnak bizonyitványt arról, hogy jelenleg melyik szakban dolgoznak.

— **„Képes divattudositás Bécsből“** a czime egy terjedelmes és mintegy 400 ábrával ellátott füzetnek, melyet Schein S. a Bécsben Bauernmarkt 13. sz. a. létező, elönyösen ismert divatáruház és a Landskrongasse 1. sz. a. levő, hires szőnyegraktár főnöke adott ki az idei őszi és téli idényre. Ezt az érdekes könyvet, mely a női divatnak és a szőnyegiparnak valóságos kincsesbányáját tartalmazza és szép kiállításánál és terjedelménél fogva értéket képvisel — mint bennünket értesitenek — a czég egyszerü irásbeli megkeresésre bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. A könyv első czikkét egy kitünően szerkesztett idénytudósitás képezi, mely az idén domináló őszi és déli divattal foglalkozik. Ezt követik a legujabb toilettek leirásai a legegyszerübbtől a legelegánsabbig, bámulatos olcsó árakon, divatos női kalapok gazdag választéka, köpenyek, tricot-derekak, női fehérnemüek, vászonáruk, ágytakarók, asztalkészletek, férfi fehérnemü, férfi és gyermekruha és ezt követi a czégnek Landskrongasse 1. sz. alati nagy szőnyegraktárának képes árjegyzéke. Kitünő minőségü futószőnyeg 29 krtól feljebb, lábtörlők, ágyszőnyegek, pamlag és fali szőnyegek, nagy szalon-szőnyegek, pamlag-általvetők, chenille-, Lambrequin, Peluche-, Flanell- és Piquet-takarók, uti takarók és plaidek, chenilia- és Tunis portierek, juta-, japáni és roccoco-függönyök, csipkefüggönyök, Store, csipke-Vitrage-ok stb. stb. meglepő választékban, gyönyörü kivitelben és bámulatos olcsó árakon. Nehéz volna a rendelkezésünkre álló helyen e szőnyegraktárt kellőkép méltányolni. A szerény viszonyok közt élő itt ép oly könnyen fedezheti szükségletét, mint a dúsgazdag, aki egy darab perzsiai, vagy smirnai szőnyegért kész 1000 frtot fizetni. A ki teheti, az nézze meg e czég szőnyegraktárát Landskrongasse 1. sz. alatt, a kinek ez nem áll módjában, az küldesse meg magának a fent emlitett érdekes divattudósitást, mely a mértékvételre is tartalmaz utasitást. A czég kivánatra szövet- és szőnyegmintákat is küld ingyen.

— **Az őszi utazási idény kezdete** alkalmából a főváros látogatóinak figyelmét, Budapesten a királyutczában, évek óta legjobb hirnevek örvendő, a „kék macskához“ czimzett hangverseny helyiségekre ohajtjuk felhivni. A „kék macskához“ czimzett hangverseny csarnok 2 év óta Radics István igazgató mintaszerü vezetése alatt áll, aki e helyiséget a fővárosi elite mulató helyei közé emelte. Radics igazgató sem költséget, sem fáradságot nem kimél, csakis odatörekszik, hogy népesen látogatott helyiségeiben naponként ugy művészi tekintetben a legjobbat és legujabbat nyujtsa, valamint éttermeiben is csak jó konyhával és tiszta borokkal érdemelje ki a közmegelégedést. — Ne mulassza el tehát senki sem e helyet felkeresni ahol csekély költség mellett is kellemesen töltheti az estét.

— **A „Divat-Szalon“** a magyar irodalom legdiszesebb, legtartalmasabb s legolcsóbb szépirodalmi divatlapja negyedik évfolyamát kezdi meg, azzal a pompás és tartalmas számmal, melyet október elsején adott ki. Divatrésze remek kivitelü rajzaival, érthető, magyaros leirásaival s a divatos kézi munkák állandó szakavatott tanfolyamával, ugy a külföldi, mint a hazai divatlapok fölött áll. Szépirodalmi része pedig bármely nagy szépirodalmi lappal állja ki a versenyt. Költeményeket, elbeszéléseket, tárczákat elsőrangu iróktól közöl, forditásai eddigelé a franczia, orosz, olasz, angol, új-görög, német stb. irodalomból mutattak be sikerült közlemények. Októberi száma Gyarmathy Zsigánétól kezd egy hosszabb elbeszélést, költeményt Sully Prudhommetól, Radó Antal műforditásában stb., továbbá találkozunk benne F. Gyajtó Izabella, Nogáll Janka nevével. Ismerteti a fővárosi élet nevezetesebb eseményeit s állandó rovatot tart arra, hogy olvasói egymás között is kicserélhessék gondolataikat. S ha e dús tartalom mellett felemlitjük, hogy a „Divat-Szalon“ előfizetési ára egész évre csak 6 frt, méltán felhivhatjuk rá a t. hölgyközönség figyelmét, melyet a „Divat Szalon“ teljes mértékben megérdemel. Előfizetések postautalványon a „Divat-Szalon“ kiadó-hivatalába (Budapest, Gizella-tér 1. sz. Hanspalota) intézendők.

Egy jó karban levő gerendás

borprés

mérsékelt áron eladó. Bővebbet a lapok kiadóhivatalában vagy a rohonczi-utczai 803 sz. házban.

Közgazdaság.

Magyar gazdasági gépipar.

Ama sajnálatos események után, melyeknek szinhelye külföldi intrikusok aknamunkája következtében a magyar fegyvergyár volt, kedves szomszédaink máris készek a magyar ipar fejlődőképességéről olyan hangon beszélni, mely kétségbeejtően hasonlit a halotti beszédhez, melyet nevető örökösök tartanak záruló sirok fölött.

A fegyvergyár gyászos bukását felhasználni vélik a magyar ipar életrevalóságának czáfolatára és ahol csak alkalmuk rejlik, csipkedik-ütik a magyar ipart a fölfuvalkodott gőg ama kicsinylő kifejezésével, mely egész a sárga földig képes leránlani mindent, ami érdekeiknek nem áll szolgálatában, vagy egyenesen érdekeik ellen merészkedik önállásáért küzdeni.

Mikor a konkurenczia egészséges versenyét ily módon beteges irigykedéssé fajulni és az üzleti eleven-séget az üzérfurfang nyegleségeivel felcserélni látjuk: akkor a hazafias sajtó köteles kettőzött erővel foglalni állást a hazai ipar mellett és kimutatni, hogy a külföldi verseny ráfogásai üres szappanbuborékok csupán, melyek a levegőben röpkedhetnek, de szétpattanásukkal ártalmunkra nincsenek.

Nem árthatnak az ily kiszinezett ráfogások a magyar iparnak, mert vannak ipartelepeink, melyek rövid idő alatt olyan virágzásra tettek szert, hogy még a mindent sötéten tekintő roszakarat is elnémulni kénytelen. Tényekkel szemben megszünik a kétség vitatkozása és ott, ahol eredményeket mutatnak föl, hiaba beszélnek meddőségről.

Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat“ egyike azon magyar ipari telepeknek, mely gyökeresen képes desavouálni mindazt, mit roszakaróink a magyar iparról forgalomba hozni törekednek. Csak nézzük meg gyári telepét, mely a fővárosban a külső váczi körut 7. szám alatt van berendezve!

Ennek a részvénytársaságnak az üzlete ma már oly virágzásnak örvend, hogy egymaga is igazolni volna képes a magyar szorgalom és iparképesség feltételeit.

Áruinak rendkivüli jósága olyan széles piaczot biztositott önönmagának, hogy az idén külföldről is számosan érkeztek a megrendelések és a gyár, mely első sorban magyar kommitenseit igyekezett kielégiteni, kénytelen volt nem egy esetben a külföldi megrendelést mellőzni.

A gyár, mely áruinak szolidsága következtében nagy hirre kapott, a legnagyobb erőfeszitéssel dolgozott az egész nyár derekáig és ma mégis teljesen kifogyott a készletből; annyira, hogy üzlethelyiségében és raktárában egyetlen gép se maradt vissza, daczára hogy munkásainak számát megháromszorozta és éjjel-nappal dolgoztatott.

Ime egy példa a sok közül, mely világos bizonyitékul szolgálhat arra, hogy a magyar ipar nemcsak életképes, de hogy a magyar munka szolidsága és a magyar kéz ügyessége immár elismerést követel magának a külföld előtt is.

A magyar gazdaközönség melynek érdekei a gépgyár érdekeivel ugyszólván összeforrnak, legközelebb állanak egymáshoz; az egyik támogatása a másik jólétének az alapvetője. Ezt szem előtt tartva, a gépgyár első sorban azon van, hogy a magyar gazdák köréből vett megrendeléseknek eleget tegyen és hogy ezt a legnagyobb pontossággal megtehesse, a magyar gazdák igen helyesen cselekednének, ha géprendeleseiket nem az utolsó pillanatra hagynák, amelynek hátrányát az idén — sajnos — oly sok gazda érezte meg. A'ig van község, melyben ne sinylené legalább egy gazda, hogy megrendelésével megkésett és akkor jött, mikor a szükséglet már körmére égett.

Kivánatos volna, hogy a gazdák szükségleteiket jó előre tudatnák a gépgyár üzletvezetőségével, mely az ekkép nyert időt képes volna a megrendelt gépek esetleges tökéletesbitésére, vagy a viszonyokhoz való idomitására is fölhasználni, mi által a gazdaközönség érdekeit még fokozottabban is szolgálhatná és a magyar ipartelep iránti bizalmat a legszélesebb körökben terjeszthetné és teljesen kiszoríthatna minden tákolmányt, amit a külföld ránk erőszakolni igyekszik.

Budapesti értesitő.

Az őszi idény beálltával ujólag felmerülnek a különféle beszerzések gondjai; ezek megkönnyebbitésére ajánljuk t. olvasóinknak következő jóhirnevü czégeket:

Schrödl Emil első magy. kir. műkőgyára (Budapest, VIII., Csokonai-utcza 8. sz.) alapittatott Bécsben 1879., Budapesten 1885-ben, a legmeglepőbb márvány- és terméskő-utánzatokat gyártja, melyek oly szilárdak, mint a természetes kőtermények, s az egész birodalomban vannak már ezekből készitett homlokzat- s egyébb épület-diszek alkalmazva. Különösen czélszerü ezen anyag a kijárt és romlott lépcsők javitására, s máris mintegy 80,000 lépcső javittatott ezen anyaggal, mely a természetes márványhoz egészen hasonló, s szilárd alakban a kőfaragó által ugy dolgoztatik ki, mint bármely más terméskő, melytől megkülönböztetni nem lehet, rendkivül tömör és kemény, azonban 60 százalékkal olcsóbb mint a terméskő vagy márvány. Feltalálója Schrödl Emil, Budapesten, Bécsben, Prágában, Triesztben, Londonban, stb. nyert kiállitási kitüntetést. Budapesten számtalan épület kő-diszitményei az Andrássy-uton és körúton ezen anyagból készült, ugyszintén láthatók a városligeti kereskedelmi muzeumban is ezen műkövekből készitett faragványok. A Schrödl-féle műkő-gyár elvállal mindennemü kő-javitást a legjutányosabb árakon, valamint kőfaragó munkákat bármely stylben s a legszebb kivitelben.

Palm Albert gép- és gőzkazán-felszerelvények telepe, Budapest VIII. népszinház-utcza 18. sz., készit minden rendszerü és szerkezetü feszmérőket, ellenőrző csapokat a törvényileg előirt ¾ Withworth-csavarral; rugó mérlegeket, löket- és forduló-számlálókat, egyszerü és kettős vizszinmérőket, indikátorokat Richards után, hőmérőket minden nemben, műteni és magán czélokra. Sok éven át gyakorlatilag nyert tapasztalásai a műszaki téren képesitik Palm Albertet e különleges műszaki készülékek előállitására s általánosan el van ismerve e szakmábani kitünősége, s méltán ajánlhatjuk tisztelt olvasóinknak, hogy ez irányban szükségletei fedezésére hozzáforduljon. Kivánatra képes árjegyzékét ingyen és bérmentve küldi meg.

Helle Antal kötéláru-gyáros, Budapest, váczi-körút 43. szám alatt nyitott gazdagon felszerelt raktárt, hol a malom-ipar, szeszgyárak, serfőjődék, bányák, gépgyárak, hajógyárak, tüzoltó-gépek részére szükségeltető mindennemü kötél-áruk a legnagyobb választékban találhatók s legjutányosabban kaphatók. Helle Antal öt éven át önálló vezetője volt atyja, néhai Helle Károly possonyi hirneves kötélgyárának s mint specialista ujitások és jobbitások által törekedett felülmulni szakmájában versenytársait, s nyitott önálló üzletet Budapesten, melyet t. olvasóink pártfogásába legmelegebben ajánlunk.

Bittner János egyházi szerek és bronczimű-áru-gyára Budapesten (VII., dohány-utcza 47.) legdiszesebben és legjutányosabban készit mindennemü egyházi szereket, kelyheket, szentségtartókat, kereszteket, stb. akármily rajz vagy minta szerint. Gyári felszerelése oly tökéletes, hogy ennek folytán az összes templomi felszereléseket bármely kereskedőnél olcsóbban szállithatja, a legjobb kivitelben, jótállás mellett. Minden javitás, tüzaranyozás vagy ezüstözés gyári áron leghamarább készül. Teljes lelkiismerettel ajánlhatjuk t. olvasóinknak, de különösen a főtisztelendő klerusnak becses figyelmébe és pártfogásába.

A főváros egyik legismertebb és leghirnevesebb fogorvosa **Gáspár József**, kinek műterme váczi körut 16. sz. alatt a modern tudományos követelmények szerint van berendezve; a műtétek kéjgáz alkalmazásával eszközöltetnek, s plombirozások, műfogak, egész és egyes fogsorok a legjobban és legjutányosabban készittetnek, miért is lelkiismerettel ajánlhatjuk t. olvasóink figyelmébe.

Az uri-öltöny-készités terén eseményt képez **Péntek Lajos** polgári és egyenruha-szabó (Budapest, kerepesi-út 79. szám, a központi pályaudvar közelében) praktikus találmánya, melylyel máris meghóditotta a főváros intelligens közönségét. „Hungária-gavallér-öltöny“ név alatt már általánosan ismert és kedvelt ez a tetszetős faconu ruházat, melynek magyaros jelleget ad paszománt-szegélyes és zsinórzatos diszitése, s formás szép állása egészen eltérő az eddig ismert szabásoktól. Péntek Lajos egyenruha-szállitója a magy. kir. államvasutaknak, és a nemzetközi halott- és temetkező-kocsi társulatnak, katonai egyenruhákat pedig ugy a legmagasabb tisztköröknek, mint az önkéntes szolgálatot teljesitő uraknak teljes megelégedésre szállit, miért is legmelegebben ajánlhatjuk ugy polgári mint egyenruhák készitésére. Kivánatra mintát és árjegyzéket bérmentve küld.

Nyilt-tér.

Fekete, fehér és szines selyem damaszt 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig méterenkint (18 minőségben) — darab- s végszámra. Vám- és portomentesen szállit Henneberg G. (cs. és kir. udv. szállitó) Zürichben. Minták rögtönösen küldetnek. Levelek 10 krnyi portóval.

BIZTOS KERESET

egy minden körben könnyen elhelyezhető czikk forgalomba hozatala által. Hivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak jelentékeny mellék keresetet kinál. — Ajánlatok „C. M.“ jegy alatt **Goldberger A. V.** hirdetési irodájához **Budapest**, váczi-utca 9. sz. czimzendők.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal*

Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

HIRDETESEK.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Hochschopf József** aljaniki lakos végrehajtatónak, **Schmidt Alajos** rendeki lakos végrehajtást szenvedő elleni 400 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi királyi törvényszék a kőszegi királyi járásbiróság területén lévő **Röt-Rendek** község határában fekvő a rötrendeki 371. sz. tjkvben A. I. 4. és 7. sor 1804. és 2251. helysz: telki birtokra és a 17. számu házra 670 frt, ugy az ugyanezen tjkvben A. I. alatt felvett 1534. helysz: szőllő birtokra 244 frt és az 1712. helysz. szőllő birtokra az árverést 332 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1890. évi október hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Rendek község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 67 frtot, 24 frt 40 krt és 33 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. törvényczikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890 ik évi május hó 19-dik napján.

A kőszegi királyi járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Szluha,

kir. járásbiró.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.		sz. vegyes vonat		
			II. III. oszt. kocsikkal		
	Budapesti idő.		reggel	d. u.	este.
—	**Köszeg**	ind.	5 15	12 04	6 08
6	Lukácsháza	(m. h.)	5 29	12 17	6 24
12	Német-Gencs	(m. h.)	5 46	12 33	6 41
18	**Szombathely**	érk.	6 01	12 47	6 56
—	**Szombathely**	ind.	6 45	3 30	7 15
7	Német-Gencs	(m. h.)	7 01	3 46	7
13	Lukácsháza	(m. h.)	7 18	4 03	7 48
18	**Köszeg**	érk.	7 31	4 16	8 01

HIRDETESEK.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és kegyes

„Benedek-rendü" szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondában.
Prior: Dom Maguelonne.
2 arany érem:
Brüssel 1880 – London 1884
A legmagasabb kitüntetések.

Feltalál-tatott: **1373-ban** Pier. Boursaud Prior által.

A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendü"-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — megakadályozza a lyukas fog képződését és meggyógyitja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a foglájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **SEGUIN** Bordeaux 106 és 108.

Főügynök: SEGUIN Rue Croix de Seguey.

Kapható minden nevezetesebb illatszerárú-kereskedésben, gyógyszertárakban és gyógyszeráru-(drogue) kereskedésekben.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus f lbüfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, meghizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei barkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett „Dr. ROSA-féle életbalzsam" minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain „Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Praga 205—III." német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III. és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül telszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencsékben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőczöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga érczszelenczo, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Regaleváltság kötvény birtokosait

ezennel tisztelettel értesitem, hogy

1. A regaleváltság kötvényeit,
2. Az ezekre szóló utalványokat,
3. A meg nem utalványozott, de a magas ministerium által helybenhagyott egyességeket a legjobb ár mellett megveszem, vagy azokra mérsékelt kamat mellett a legmagasabb előleget adom.

Vidéki takarék-pénztári részvényeket,

Bankrészvényeket, állampapirokat, sorsjegyeket, részvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb árak mellett veszek és legjutányosabban eladok. Kivánságra teljes titoktartás mellett e papirokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzelőleg is nyerhető.

Keresek

tisztességes — bármily rangu vagy rendü egyéneket — kik sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával foglalkozni óhajtanak.

Legmagasabb jutalék és *FIX FIZETÉS* biztosittatik.

Pénzbetétek kamatozása!

Alulirott bankház elfogad **PÉNZBETÉTEKET** melyek után **5% kamatot** fizet.

A betétek előleges felmondás nélkül barmikor visszafizettetnek.

LŐRY J., bankháza.

Budapest, Hatvani-utcza 17. sz.

Alapittatott 1876-ban. Alapittatott 1876-ban.

TICHO FÜLÖP

Brünn, Krautmarkt, 21,

szétküld postautánvétellel csak **valódi**

brünni posztó-szöveteket.

Egy maradék posztó, 3.10 m. ruhakelme jó minőségben	5.— frt
Egy maradék posztó, 3.10 m. legfinomabb minőségben	10.75 „
Egy maradék fekete posztó, 3.10. m. salon-ruhára	9.— „
Egy maradék télikabát-szövet, jó minőségben	5.40 „
Egy maradék télikabát-szövet, 2 m. loden vadász-kabátra	4.— „

Hölgy-czikkek.

Egy teljes fekete terno- vagy Kammgarn-ruha, 10 m. 5·—,	5·50 frt
Egy teljes őszi- vagy téli-ruha, 10 m. 3·—, 5·—, 8·—,	12·— „
Egy téli vállravető, 10/4 nagy, Himalája, tiszta gyapju	4· „
Egy téli vállravető, 9/4 nagy	2·— „
Egy jute-függöny, teljes, török dessinben	2·50 „
Egy jute-garnitura, 2 ágy-, és 1 asztalteritő	3.50 „
Egy Tunis-függöny, aranynyal átszőve, gyönyörü csikossal és bojttal ellátva, mindenféle szinben	4·50 „
Egy maradék Manilla-futó-szőnyeg, 10—11 méter hosszu á 3·40,	4·40 „
Egy drb. házi-lenvászon, 4/4 széles	4·50 „
Egy drb. házi-lenvászon, 4/4 széles Ia minőségben	5·50 „
Egy drb. rumburgi szék-lenvászon, 5/4 széles	6·50 „
Egy drb. Stofánia-vászon, 5/4 széles, teljes pótlék a lenfonálnak	9·— „
Egy drb chiffon, igen jó minőségben á 4·50, 5·50, 6·50	9·— „
Egy drb atlasgradl. ágybehuzókra, Ia. 8·50 frt, IIa	5·50 „
Egy drb canevas, Ia min. ágybehuzókra	6·— „
Egy drb. lenszövet, varrás nélkül, darabja 2 m. hosszu	1·10 „
Egy drb. rumburgi Oxford, Ia 6·50 frt, IIa	4·50 „
Hölgy-ingek Chiffonból, vagy erős lenvászonból, csipkével 6 darab	3·75 „
legjobb rumburgi fonállal és svájczi himzéssel 6 darab	6·— „
Egy fiaker-teritő, 2·—, egész	2·50 „
Egy tricot-Taille, minden szinben	1·30 „

Mintak az egész czikkekről és képes árjegyzékek ingyen és bermentesen küldetnek.

legtartalomdusabb natron-lithion-savanyuforrás.

Kipróbált gyógyszer **hugysavas diathesis** (köszvény, homokképződés) továbbá a **gyomor, hugyszervek** (vese, hólyag) betegségénél, a **légcsövek** idült **katarrhusa, haemorrhoidák** nemkülönben a **sárgaság** bajai ellen.

Dr. Garrod, Biswanger, Cantani, Ure kisérletei bizonyitották, hogy a **szénsavas lithion** a hugysavas lerakodásokat leginkább képes feloldani s hogy ennek tartalmának a radeini savanyuviz nagy sikerei.

Üditő italként borral vagy gyümölcs-nedvekkel és czukorral vegyitve általánosan kedvelt a radeini viz.

Radein gyógyhely.

Savanyuforrás és vasfürdők főleg jó hatással köszvényes bántalmaknál, hugyszervbajok, vérszegénység, női betegségek és gyengeségi állapotokra stb.

Olcsó elelem és tartózkodás. Prospectust

(ingyen) a radeini gyógyhelyről és a savanyuviz szétküldését illetőleg szivesen küld a **Direction des Curortes Radein** (Steiermark).

Mostanában ugyanis fordul elő azon visszaélés, hogy egészen más nemü kevésbé jó savanyu vizek radeini gyanánt hozatnak forgalomba; figyelmeztetjük azért a t. cz. közönséget, hogy csupán azon üvegek tartalmaznak **valódi radeinit**, amelyeknek dugójába a **„Radein"** név van bevésve.

Valódi Radeini savanyuviz kapható Köszegen:
Waisbecker Edénél.

A legnépszerübb ésalegelterjedtebb magyar napilap

X. évfolyam.

A legnépszerübb ésalegelterjedtebb magyar napilap

Budapesti Hirlap

Szerkesztők és laptulajdonosok: **Csukássi József** és **Rakosi Jenö.**

A „Budapesti Hirlap"-nak a hazai müvelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap elejétől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: *magyarság!* Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonositotta magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar ujságirás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap" érte el; legnépszerübb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hirlap" **politikai czikkelnek** iránya, mint eddig, ugy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. **Politikai hirei** széleskörü összeköttetések alapján a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülést tudósitásokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közélete felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bir a lap. **„Budapesti Hirlap" távirati tudósitásai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hirszolgálatával.** A „Budapesti Hirlap" **Tárcarovata** a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordit rá, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. **A napirovatokat** kitünő zsurnaliszták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósitokra van bizva. **Rendőrségi és törvényszéki rovatai** külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap" helyet foglalhat **minden család asztalán. A közgazdasági rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. **A regénycsarnokban** csak kiváló irók legujabb müveit közli.

Az előfizetés föltételei: **Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr.** Az előfizetések vidékről legczélszerübben postautalványnyal eszközölhetők következő czim alatt: **A „Budapesti Hirlap" kiadóhivatalának, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.**

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.